

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΑΤΑΞΗ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΜΑΤΟΣ ΧΩΡΙΣ ΤΕΛΕΣΗ ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΕΝΑΡΞΗ

34. Όταν συναθροιστούν όσοι πρόκειται να λάβουν το Χρίσμα, μαζί με τους αναδόχους, τους γονείς και όλη την κοινότητα των πιστών, ο Επίσκοπος (μαζί με τους πρεσβύτερους που τον βοηθούν στη χορήγηση του Χρίσματος και) με έναν ή περισσότερους διακόνους και ακολούθους, προχωρούν προς το Ιερό, ενώ όλοι ψάλλουν ένα ψαλμό ή ένα άσμα κατάλληλο για την περίπτωση.

35. Ο Επίσκοπος, αφού αποδώσει μαζί με τους ακολούθους τον οφειλόμενο σεβασμό προς την αγία Τράπεζα, σημειώνεται με το σημείο του σταυρού, χαίρετά τη συναγμένη κοινότητα, λέγοντας:

Ο Επίσκοπος:

Η ειρήνη να είναι μαζί σας.

Όλοι:

Και με το πνεύμα σου.

Έπειτα λέει τη δέηση:

Ο Επίσκοπος:

Ας προσευχηθούμε.

**Παντοδύναμε και πολυεύσπλαχνε Θεέ,
αξιώσέ μας, να έλθει και να κατοικήσει σ' εμάς το Άγιο Πνεύμα,
για να μας μεταμορφώσει σε ναό της δόξας σου.
Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.**

ή την επομένη

Παντοδύναμε και πολυεύσπλαχνε Θεέ,
στείλε το Πνεύμα το Άγιο να κατοικήσει σ' εμάς
και να μας καταστήσει ναό της μεγαλοσύνης σου.
Δια του Ιησού Χριστού, του Κυρίου μας
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

ή την επομένη

Εκπλήρωσε, Κύριε,
με καλοσύνη την υπόσχεση που μας έδωσες,
ώστε με την έλευση του Αγίου Πνεύματος
να γίνουμε, ενώπιον του κόσμου,
μάρτυρες του Ευαγγελίου του Κυρίου μας Ιησού Χριστού,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

ή την επομένη

Ο Παράκλητος, ο οποίος από εσένα εκπορεύεται, Κύριε,
ας φωτίζει, σε παρακαλούμε, το νου και την καρδιά μας
και ας μας οδηγεί σε όλη την αλήθεια,
όπως υποσχέθηκε ο Υιός σου,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

Όλοι: Αμήν.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΛΟΓΟΥ

36. Έπειτα τελείται η Ακολουθία του θείου Λόγου, κατά την οποία διαβάζεται τουλάχιστο μια από τις περικοπές, που προτείνονται για τη θεία Λειτουργία του Χρίσματος (βλ. αρ. 61-65).

37. Αν διαβαστούν δυο ή τρία αναγνώσματα, πρέπει να τηρηθεί η παραδοσιακή σειρά τους, δηλαδή πρώτα από την Παλαιά Διαθήκη, έπειτα από τον Απόστολο και μετά από το Ευαγγέλιο. Μετά από το πρώτο και το δεύτερο ανάγνωσμα ακολουθεί ψαλμός ή άλλο άσμα, αλλά στη θέση τους μπορεί να τηρηθεί και ιερή σιωπή.

38. Όταν τελειώσουν τα αναγνώσματα, ο Επίσκοπος (και οι πρεσβύτεροι που τον βοηθούν στη χορήγηση του Χρίσματος) κάθεται στην έδρα που έχει προετοιμαστεί. Εκείνοι που πρόκειται να χριστούν παρουσιάζονται από τον εφημέριο ή από άλλο πρεσβύτερο ή από το διάκονο ή ακόμη και από τον κατηχητή, ανάλογα με τις τοπικές συνήθειες, με τον εξής τρόπο:

Καλούνται ένας ένας ονομαστικά, αν είναι δυνατό, και προχωρεί προς το Ιερό. Αν όμως είναι παιδιά, τα συνοδεύει ένας από τους αναδόχους ή ένας από τους γονείς, και στέκονται ενώπιον του λειτουργού.

Αν είναι πολλοί εκείνοι που θα λάβουν το Χρίσμα, δεν καλούνται ονομαστικά. Παίρνουν όμως όλοι θέση κατάλληλη ενώπιον του Επισκόπου.

ΟΜΙΛΙΑ ή ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ

39. Τότε ο Επίσκοπος κάνει μια σύντομη ομιλία, με την οποία, εξηγώντας αυτά που διαβάστηκαν, καθοδηγεί όσους θα χριστούν, και τους αναδόχους και γονείς των, καθώς και όλη την κοινότητα των πιστών, να κατανοήσουν βαθύτερα το Μυστήριο του Χρίσματος.

Αυτό μπορεί να γίνει με τα παρακάτω ή με παρόμοια λόγια:

Αδελφοί αγαπητοί, οι Απόστολοι, οι οποίοι σύμφωνα με την υπόσχεση του Κυρίου, έλαβαν το Άγιο Πνεύμα την ημέρα της Πεντηκοστής, είχαν την εξουσία να τελειοποιούν το έργο του Βαπτίσματος με τη Δωρεά του Αγίου Πνεύματος, όπως διαβάζουμε στις Πράξεις των Αποστόλων. Όταν ο Απόστολος Παύλος έθεσε τα χέρια του επάνω σε μερικούς βαπτισμένους, ήλθε επάνω τους το Άγιο Πνεύμα και αυτοί μιλούσαν γλώσσες και προφήτευαν.

Οι Επίσκοποι, ως διάδοχοι των Αποστόλων, έχουν την ίδια εξουσία, και είτε οι ίδιοι προσωπικά, είτε μέσω πρεσβυτέρων που έχουν εξουσιοδοτηθεί νόμιμα να εκπληρώσουν αυτό το διακόνημα, χορηγούν το Άγιο Πνεύμα σ' εκείνους που ήδη αναγεννήθηκαν με το Βάπτισμα.

Παρότι σήμερα η έλευση του Αγίου Πνεύματος δεν εκδηλώνεται πλέον με το δώρο των γλωσσών, όμως, χάρη στην πίστη μας, γνωρίζουμε ότι λαβαίνουμε το ίδιο Άγιο Πνεύμα, που ενεργεί αόρατα για τον εξαγιασμό και την ενότητα της Εκκλησίας και, μέσω του οποίου, η αγάπη του Θεού πλημμυρίζει τις καρδιές μας και εμείς συναθροιζόμαστε στην ενότητα της πίστεως και στην πολλαπλότητα των κλήσεων.

Η δωρεά του Αγίου Πνεύματος, την οποία πρόκειται να λάβετε, προσφιλείς μου, θα είναι μια πνευματική σφραγίδα με

την οποία θα εξομοιωθείτε με το Χριστό και θα γίνετε τελειότερα μέλη της Εκκλησίας του. Πραγματικά, χρισμένος από το Άγιο Πνεύμα, κατά τη Βάπτισή από τον Ιωάννη, ο ίδιος ο Χριστός στάλθηκε στο έργο της διακονίας του, για να ανάψει σ' όλη τη γη τη φωτιά του ίδιου αυτού Πνεύματος.

Εσείς, λοιπόν, που είστε ήδη βαπτισμένοι, θα λάβετε τώρα τη δύναμη του Πνεύματός του και θα χριστείτε στο μέτωπό σας με το σημείο του σταυρού του. Καθήκον σας θα είναι να δίνετε ενώπιον του κόσμου τη μαρτυρία του Πάθους και της Αναστάσεώς του, έτσι ώστε η συμπεριφορά σας, όπως λέει ο Απόστολος, να είναι παντού «ευωδία Χριστού». Διότι το Μυστικό του Σώμα, δηλαδή η Εκκλησία, ο λαός του Θεού, λαμβάνει απ' αυτόν διάφορες χάρες, τις οποίες το ίδιο Άγιο Πνεύμα μοιράζει στον καθένα για να οικοδομείται το σώμα με την ενότητα και την αγάπη.

Να είστε, λοιπόν, ζωντανά μέλη αυτής της Εκκλησίας και με την καθοδήγηση του Αγίου Πνεύματος φροντίζετε να υπηρετείτε όλους, όπως ο Χριστός, ο οποίος δεν ήλθε για να υπηρετηθεί αλλά για να υπηρετήσει.

Τώρα λοιπόν, πριν λάβετε το Άγιο Πνεύμα, θυμηθείτε την πίστη, που ομολογήσατε κατά το Βάπτισμά σας, (ή, που ομολόγησαν οι γονείς και οι ανάδοχοί σας κατά το Βάπτισμά σας) μαζί με όλη την Εκκλησία.

ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΣΧΕΣΕΩΝ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ

40. Έπειτα ο Επίσκοπος ρωτά αυτούς που πρόκειται να χριστούν, οι οποίοι στέκονται όλοι μαζί, και τους λέει:

Ο Επίσκοπος:

Απαρνείστε τον Σατανά

και όλα τα έργα του και τους πειρασμούς του;

Όσοι θα χριστούν απαντούν μαζί: Απαρνούμαι.

Ο Επίσκοπος:

Πιστεύετε στο Θεό Πατέρα Παντοκράτορα,
πλάστη του ουρανού και της γης;

Όσοι θα χριστούν: Πιστεύω.

Ο Επίσκοπος:

Πιστεύετε στον Ιησού Χριστό,
το Μονογενή Υιό του Θεού και Κύριό μας,
που γεννήθηκε από την Παρθένο Μαρία,
σταυρώθηκε και ενταφιάστηκε,
αναστήθηκε από τους νεκρούς
και κάθεται στα δεξιά του Πατέρα;

Όσοι θα χριστούν: Πιστεύω.

Ο Επίσκοπος:

Πιστεύετε στο Άγιο Πνεύμα,
το Κύριο και ζωοποιό,
το οποίο, δια του Μυστηρίου του Χρίσματος,
χορηγείται σήμερα, με ιδιαίτερο τρόπο, σ' εσάς,
όπως χορηγήθηκε στους Αποστόλους
την ημέρα της Πεντηκοστής;

Όσοι θα χριστούν: Πιστεύω.

Ο Επίσκοπος:

Πιστεύετε στην Αγία Καθολική Εκκλησία,
την κοινωνία των Αγίων,
την άφεση των αμαρτιών,
την ανάσταση των νεκρών και τη ζωή την αιώνια;

Όσοι θα χριστούν: Πιστεύω.

Στην ομολογία αυτή συναινεί ο Επίσκοπος, διακηρύττοντας την πίστη
της Εκκλησίας, λέγοντας ή ψάλλοντας:

Ο Επίσκοπος:

Αυτή είναι η πίστη μας.

Αυτή είναι η πίστη της Εκκλησίας,
την οποία καυχόμαστε να ομολογούμε,
στο όνομα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού.

Και η σύναξη των πιστών συναινεί απαντώντας: Αμήν.

Η αναφώνηση “Αυτή είναι η πίστη μας” μπορεί να αντικατασταθεί με άλλη, ανάλογα με την περίπτωση ή επίσης από ένα κατάλληλο άσμα, με το οποίο η κοινότητα μπορεί να εκφράσει ομόφωνα την πίστη της.

ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΩΝ ΧΕΙΡΩΝ

41. Έπειτα ο Επίσκοπος (έχοντας δίπλα του τους πρεσβυτέρους) όρθιος, με χέρια ενωμένα και στραμμένος προς το λαό, λέει:

Ο Επίσκοπος:

Αs προσευχηθούμε, αδελφοί αγαπητοί,
στο Θεό Πατέρα, τον Παντοκράτορα,
να ευδοκήσει να στείλει το Πανάγιο Πνεύμα του
σ’ αυτά τα τέκνα της υιοθεσίας του,
που ήδη με το Άγιο Βάπτισμα
αναγεννήθηκαν στην αιώνια ζωή.
Το Άγιο Πνεύμα να τα στερεώσει
με την αφθονία των δώρων του,
και με το χρίσμα του να τα εξομοιώσει
προς τον Ιησού Χριστό, τον Υιό του Θεού.

Και όλοι προσεύχονται για λίγο σιωπηλά.

42. Έπειτα ο Επίσκοπος και οι πρεσβύτεροι εκτείνουν τα χέρια επάνω σε όλους εκείνους που θα χριστούν, αλλά μόνο ο Επίσκοπος λέει:

Ο Επίσκοπος:

Παντοδύναμε Θεέ,
Πατέρα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού,
εσύ ο οποίος αναγέννησες αυτά τα τέκνα σου
από το νερό και το Πνεύμα το Άγιο

και τα ελευθέρωσες από την αμαρτία,
στείλε και τώρα σ' αυτά
το Άγιο Πνεύμα, τον Παράκλητο.
Χορήγησέ τους:
πνεύμα σοφίας και σύνεσης,
πνεύμα βούλησης και ανδρείας,
πνεύμα γνώσεως και ευσεβείας,
και πλημμύρισέ τα με το πνεύμα του φόβου σου.
Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
Όλοι: Αμήν.

ΧΡΙΣΗ

43. Τότε ο διάκονος παρουσιάζει στον Επίσκοπο το άγιο Μύρο. Εκείνοι οι οποίοι πρόκειται να λάβουν το Μυστήριο του Χρίσματος πλησιάζουν τον Επίσκοπο ή, ανάλογα με τη περίπτωση, ο ίδιος ο Επίσκοπος πλησιάζει εκείνους που θα χριστούν. Ο ανάδοχος βάζει το δεξί του χέρι στον ώμο του αναδεκτού και λέει το όνομά του στον Επίσκοπο, ή ο ίδιος που θα λάβει το Μυστήριο λέει αυθόρμητα το όνομά του.

44. Ο Επίσκοπος, βυθίζει την άκρη του δεξιού του αντίχειρα στο άγιο Μύρο, και με τον αντίχειρα σημειώνει με το σημείο του σταυρού το μέτωπο εκείνου που λαβαίνει το Χρίσμα, λέγοντας :

Ο Επίσκοπος:

....(όνομα) λάβε την σφραγίδα της Δωρεάς του Αγίου Πνεύματος.

Ο χρισμένος απαντά: Αμήν.

Ο Επίσκοπος προσθέτει:

Η ειρήνη να είναι μαζί σου.

Ο χρισμένος:

Και με το πνεύμα σου.

45. Αν όμως οι πρεσβύτεροι βοηθούν τον Επίσκοπο στη χορήγηση του Μυστηρίου, όλα τα δοχεία του αγίου Μύρου τα παρουσιάζουν στον Επίσκοπο ο διάκονος ή οι ακόλουθοι. Τότε προσέρχονται οι πρεσβύτεροι στον Επίσκοπο ο οποίος δίνει στον καθένα από ένα δοχείο. Εκείνοι που θα λάβουν το Μυστήριο του Χρίσματος προσέρχονται στον Επίσκοπο ή στους

πρεσβύτερους. Ανάλογα με την περίπτωση, ο Επίσκοπος και οι πρεσβύτεροι προχωρούν προς εκείνους που θα λάβουν το Χρίσμα και τους χρίουν με τον τρόπο που περιγράφηκε πιο πάνω (αρ.44).

46. Κατά τη χορήγηση του Χρίσματος μπορεί να ψαλθεί κάποιο κατάλληλο άσμα. Μετά τη χρίση ο Επίσκοπος πλένει τα χέρια, καθώς και οι πρεσβύτεροι, αν βοήθησαν.

ΔΕΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ

47. Ακολουθούν οι Δεήσεις των Πιστών, οι οποίες μπορούν να γίνουν με τον παρακάτω ή με παρόμοιο τρόπο, που θα έχει καθορίσει η αρμόδια Εκκλησιαστική Αρχή.

Ο Επίσκοπος:

Ας ικετεύσουμε ολόθερμα, αγαπητοί αδελφοί,
τον Παντοδύναμο Θεό και Πατέρα,
και η ικεσία μας ας είναι ομόψυχη,
καθώς μια είναι η πίστη, η ελπίδα και η αγάπη,
που πηγάζουν από το Άγιο Πνεύμα, λέγοντας:

Εισάκουσέ μας, Κύριε.

- 1 - **Γ**ια την αγία Εκκλησία του Θεού,
ώστε μαζί με τον άγιο πατέρα, τον Πάπα...,
τον Επίσκοπό μας... και όλους τους Επισκόπους,
συναθροισμένη από το Άγιο Πνεύμα
στην ενότητα της πίστεως και της αγάπης,
να επεκτείνεται και να αυξάνει
μέχρι τη δεύτερη παρουσία του Κυρίου,
ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.
- 2 - **Γ**ι' αυτά τα τέκνα του Θεού,
που χρίστηκαν με τη δωρεά του Αγίου Πνεύματος,
ώστε ριζωμένα στην πίστη και εδραιωμένα στην αγάπη
να δίνουν με τη συμπεριφορά τους μαρτυρία
για τον Ιησού Χριστό,
ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

- 3 - **Γ**ια τους γονείς και τους αναδόχους των, οι οποίοι έγιναν εγγυητές της πίστεώς των, ώστε να μην παύουν, με το λόγο και το παράδειγμα, να τους προτρέπουν να ακολουθούν τα ίχνη του Χριστού, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.
- 4 - **Γ**ια όλο τον κόσμο, ώστε όλοι οι άνθρωποι, που έχουν τον ίδιο Δημιουργό και Πατέρα, να δέχονται ο ένας τον άλλο ως αδέρφια, χωρίς διάκριση φύλου ή εθνικότητας, και με ειλικρινή καρδιά να αναζητούν τη Βασιλεία του Θεού, η οποία είναι ειρήνη και χαρά “εν Πνεύματι Αγίω”, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Ο Επίσκοπος:

Κύριε Θεέ Πατέρα,

εσύ ο οποίος έδωσες στους Αποστόλους σου το Άγιο Πνεύμα, και, μέσω αυτών και των διαδόχων τους, συνεχίζεις να το χορηγείς σε όλους τους πιστούς σου, εισάκουσε με ευμένεια τη δέησή μας, και ό,τι πραγματοποιήσες στις αρχές του ευαγγελικού κηρύγματος, πραγματοποιήσέ το και τώρα, χορηγώντας το Πνεύμα σου στις καρδιές των πιστών. Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας, ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

Όλοι: Αμήν.

ΑΠΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

48. Έπειτα απαγγέλλεται από όλους η Κυριακή προσευχή, την οποία ο Επίσκοπος μπορεί να εισάγει με αυτά ή με παρόμοια λόγια :

Ο Επίσκοπος:

Ας ενώσουμε τις ικεσίες μας, αγαπητοί αδελφοί, και ας προσευχηθούμε όλοι μαζί όπως ο Κύριος Ιησούς Χριστός μας δίδαξε, και με παρρησία ας πούμε:

Πάτερ ημών, ο εν τοις ουρανοίς,
αγιασθήτω το όνομά Σου,
ελθέτω η βασιλεία Σου,
γενηθήτω το θέλημά Σου,
ως εν ουρανώ και επί της γης.
Τον άρτον ημών τον επιούσιον
δος ημίν σήμερα
και άφες ημίν τα οφειλήματα ημών,
ως και ημείς αφήμεν τοις οφειλέταις ημών,
και μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν,
αλλά ρύσαι ημάς από του πονηρού.

ΕΥΧΗ ΑΠΟΛΥΣΗΣ

49. Αντί της συνηθισμένης Ευλογίας, στο τέλος δίνεται η ευλογία που ακολουθεί :

Ο Επίσκοπος :

Ο Κύριος να είναι μαζί σας.

Όλοι: Και με το πνεύμα σου.

Ο Επίσκοπος:

Ο παντοδύναμος Θεός και Πατέρας,
ο οποίος σας αναγέννησε από το νερό και το Πνεύμα το Άγιο
και σας κατέστησε τέκνα του,
να σας φυλάει με την πατρική του αγάπη.

Όλοι: Αμήν.

Ο Επίσκοπος:

Ο Μονογενής Υιός του Θεού,
ο οποίος υποσχέθηκε ότι το Πνεύμα της Αληθείας
θα μένει πάντοτε στην Εκκλησία,
με τη δύναμή του να σας ενισχύει
στην ομολογία της αληθινής πίστεως.

Όλοι: Αμήν.

Ο Επίσκοπος:

Το Άγιο Πνεύμα, το οποίο άναψε τη φλόγα της αγάπης
στις καρδιές των μαθητών του Χριστού,
να ευλογήσει και εσάς, τους εδώ συναγμένους
και να σας οδηγήσει ακέραιους στη χαρά της Βασιλείας του Θεού.

Όλοι: Αμήν.

Και αμέσως προστίθεται:

Ο Επίσκοπος:

Είθε να σας ευλογήσει ο παντοδύναμος Θεός:
ο +Πατέρας και ο +Υιός και το +Άγιο Πνεύμα.

Όλοι: Αμήν.

ή την ευχή επί του λαού.

ΕΥΧΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Αντί για τον παραπάνω τύπο ευλογίας, μπορεί να χρησιμοποιηθεί η ευχή επί του λαού.

Ο διάκονος:

Υποκλιθείτε για την ευλογία.

(ή κάτι παρόμοιο).

Έπειτα ο Επίσκοπος, εκτείνοντας τα χέρια επάνω στο λαό, λέει:

Ο Επίσκοπος:

Στερέωσε, Κύριε, ό,τι πραγματοποίησες σ' εμάς
και διαφύλαξε τα δώρα του Αγίου Πνεύματος
στις καρδιές των πιστών σου,

ώστε, ενώπιον των ανθρώπων,
να ομολογούν με παρρησία τον εσταυρωμένο Χριστό,
και με ευσέβεια και αγάπη να τηρούν τις εντολές του.
Δια του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
Όλοι: Αμήν.

Και αμέσως προσθέτει :

Είθε να σας ευλογήσει ο παντοδύναμος Θεός:
ο +Πατέρας, και ο +Υιός, και το +Άγιο Πνεύμα.
Όλοι: Αμήν.